

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 29 och 50 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 29 och 50 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP 229/2022 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Marjaana Larpa, undervisnings- och kulturministeriet
- specialsakkunnig Leena Matilainen, Utbildningsstyrelsen
- ordförande Tiina Meriläinen, Specialyrkesläroanstalternas nätverk Ameo
- expert Saku Lehtinen, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Finlands Kommunförbund
- Bildningsarbetsgivarna rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras.

Enligt förslaget ska det till lagen för klarhetens skull tas in ett uttryckligt omnämnande av att anordnare av grundläggande utbildning inte kan ordna och inte heller få finansiering för utbildning som handleder för examensutbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning. Dessutom föreslås det med avseende på finansieringen av utbildning som handleder för examensutbildning inom den grundläggande utbildningen samt anknyttande finansiering att antalet studerande ska justeras så att det före utgången av finansåret överensstämmer med det genomsnittliga antalet studerande för den 20 september det år som föregår finansåret och den 20 september under finansåret.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 30 december 2022.

Betänkande KuUB 15/2022 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är att ändra lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (nedan finansieringslagen) så att dess bestämmelse om finansiering av utbildning som handleder för examensutbildning inom den grundläggande utbildningen, så kallad Hux-utbildning (29 § 2 mom.), preciseras så att den motsvarar den gällande verksamhetslagstiftningen. I propositionen föreslås det också att 50 § i finansieringslagen kompletteras med en bestämmelse om förfarandet för justering av finansieringen av Hux-utbildning inom den grundläggande utbildningen.

Sammantaget anser kulturutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till ändring av priset per enhet

Hux-utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning, dvs. elever som omfattas av krävande särskilt stöd, kan endast ordnas av anordnare av yrkesutbildning som har tillstånd att ordna utbildning enligt 27 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning (531/2017). Syftet med begränsningen är att säkerställa att utbildningsanordnarna har förutsättningar att ordna sådan Hux-utbildning som fungerar som en kanal till examensutbildning som ordnas som krävande särskilt stöd.

Med avvikelse från bestämmelserna om den ovan beskrivna verksamheten har ordalydelsen i 29 § 2 mom. i finansieringslagen kunnat förstås så att även en anordnare av grundläggande utbildning kan ordna Hux-utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning och få tilläggsfinansiering för den. Dessutom har formuleringen varit oklar i fråga om när en elev ska ha omfattats av förlängd läroplikt.

Den föreslagna ändringen förtydligar regleringen så att det klart framgår att anordnarna av grundläggande utbildning varken kan ordna Hux-utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning eller få tilläggsfinansiering för den. Utskottet anser att förslaget är motiverat.

Ändringsförslag om justering av finansieringen

Regeringen föreslår att 50 § kompletteras med en bestämmelse om att finansieringen av Hux-utbildning som ordnas av anordnare av grundläggande utbildning samt anknyttande tilläggsfinansiering, exempelvis tillägg för internatskola, i fortsättningen ska justeras före utgången av finansåret på det sätt som närmare framgår av bestämmelsen. Finansieringen för sådana anordnare av grundläggande utbildning som inleder sin verksamhet har hittills beräknats enligt bestämmelsen om när verksamheten inleds, 48 a § 2 mom. i finansieringslagen.

Utskottet instämmer i det som sägs i propositionen och anser att den föreslagna ändringen av 50 § i finansieringslagen ger bättre förutsättningar att reagera snabbare och mer exakt på förändringar i antalet studerande.

Betänkande KuUB 15/2022 rd

Övrigt

Finansieringsmodellen för Hux-utbildningen är beroende av vilket tillstånd att ordna utbildning utbildningsanordnaren har — tillstånd för grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller gymnasieutbildning. Den nuvarande övergångstiden för anordnartillstånden gäller till augusti 2025. Utskottet hänvisar till sakkunnigutfrågningen och konstaterar att det är viktigt att bedöma hur finansieringsmodellen för Hux-utbildningen fungerar och behovet av att förenhetliga den, och att utifrån detta vidta behövliga åtgärder för att ändra finansieringsmodellen.

Enligt ett sakkunnigyttrande har utvidgningen av läroplikten avsevärt ökat behovet av nybörjarplatser för studerande som får krävande särskilt stöd. Det är viktigt att utbildningsanordnarna får ersättning för kostnaderna för reformen i enlighet med regeringsprogrammet. För att täcka kostnaderna bör det reserveras tillräckliga anslag så att följderna inte blir en omfördelning av den statliga finansieringen av utbildningen och nedskärningar i annan finansiering.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 229/2022 rd utan ändringar.

Helsingfors 9.11.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Emma Kari gröna
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Ville Valkonen saml
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.